

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) a. i.	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőny cím: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Az átalakulás munkája nagyon lassan megy.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 21.

D. Maček, a horvát paraszt köz-társasági-párt alelnöke Beogradban tartózkodik, ahol ma újságírók előtt nyilatkozott néhány aktuálisabb kérdéssel.

Beogradi tartózkodása céljáról azt mondta, hogy tisztára összekötő kapcsolatot akar lenni a kormány és a pártja között.

Ami a kormány működésének új rendjét illeti, bizony az még nem nagyon látszik meg Horvátországban és azt hiszem másutt sem — mondta Maček. Az átalakulás munkája nagyon nehezen és nagyon lassan folyik. Horvátországban jóformán még nyoma sem látszik, mert a hivatalok még mindig felle vannak Fribisevity személyes párthíveivel, különösen a redőrészek.

A Szokol vasárnapi incidenséről azt mondta Maček, hogy a zavargások vezetői kizárólag a Pribisevity-párt embereiből kerültek ki, akik valami nagy demonstrációt terveztek erre a napra és valósággal izgatták a horvát szokolistákat, hogy beugrassák őket valami rendbontásba.

Végül kijelentette, hogy Radics valószínűleg szeptember hó folyamán valamelyik szerbiai fürdőbe fog jönni és akkor valószínűleg találkozhat a Kormány tagjaival. De ez a terv egészen kezdetleges stádiumban van még.

Matteotti holttestét ma temetik Pollesinában.

Róma, aug. 21.

Az orgyilkos kezek áldozatául esett Matteotti szociáldemokrata képviselő holttestét Fratta Pollesinába szállították, ahol felravatalozták.

Matteotti koporsóját a szocialista képviselők vitték a vállukon és óriási embertömeg kísérte a pályaudvartól a temető halottas házáig. A tragikus sorsu képviselőt ma temetik.

A ravatalhoz Matteotti nagyon sok barátja látogatott el, akik elhalmozták a koporsót koszorúikkal. Matteotti iratai között megtalálták végrendeletét, amelyben vagyonát szülőfalujának szegényeire hagyományozza.

Matteottiné a gyászhelyen tartózkodó munkásokat arra szólította föl, hogy bosszút ne álljanak. A temetésen csak a család vesz részt, mert kerülni akarnak minden alkalmat, amely politikai tüntetéshez vezethetne.

A korrupcióról szóló törvényt parlamenten kívüli bizottságok hajtják végre.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 21.

A politikai helyzetben ma teljes a szélesend. A szkupstinában nincsen semmi élet. Teljesen olyan, mint a nagy nyári szünet alatt. A képviselők majdnem valamennyien az ország belsejében tartózkodnak és csak a kormány tagjai vannak Beogradban, akik a maguk részortjaiban igyekeznek a nekik tetsző rendet megteremteni.

A kormány a többi napiügyek mellett több időt szentel program-pontjai megvalósításának. Így megkezdte már a korrupcióról szóló törvényjavaslat tárgyalását, a melyet a szkupstina első ülésén egyikén fog tárgyalni a kormány.

A korrupcióról szóló törvényjavaslat huszonhat szakaszból áll.

Az első szakasz felöleli az összes e törvény szerinti büntetendő eseményeket.

A második szakasz szerint a törvény jogerőre való lépte utáni tízedik napon a parlamenten kívül álló bizottságok alakulnak meg és pedig egy Szerbia, Bácska, Bánság és Baranya részére Beograd székhellyel. Egy Horvátország, Szlavónia és Szlovénia részére Zágreb székhellyel, egy pedig Bosznia-Hercegovina, Crnagora és Dalmácia részére Szarajevó székhellyel.

A törvény tizenkettedik szakasza szerint a vizsgáló bizottságnak jogában áll, hogy minden tisztviselőtől, minisztertől bizonyítékokat követeljen vagyona eredetéről.

Bizonytalan a vrsaci német gimnázium ügye.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 21.

Dr. Mózer német-párti képviselő ma hosszabb ideig tárgyalt dr. Korosec közoktatásügyi miniszterrel a vrsaci német négy osztályu gimnázium nyolc osztályura való kibővítéséről. A tárgyalások eredménye egy látszik azonban, nem kielégítő, mert dr. Neuner német-párti képviselő kijelentette a „Torontál” munkatársának, hogy dacára a kormány jószándékának, nem hivatalos körökből valami áramlat indult meg, bizonyos titkos erők dolgoznak a németek jogos kulturális kívánsága ellen.

Az új német banktörvényjavaslat.

— A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, aug. 21.

Ma vált ismeretessé a banktörvényjavaslat. A javaslat szerint a birodalmi bank ötven évig kizárólagos bankjegykidási jogot élvez. A birodalmi márka egy billió régi bankjegyet ér.

A birodalmi bank alaptőkéje négyszáz millió birodalmi márka. A váltóeskomthoz három aláírás kötelező. A birodalomnak száz millió, a vasutnak kétszáz milliónyi tizemhittel adható. A bankjegyfedezet aranyban és devizában negyven százalék, ennek háromnegyedrész arany. Ha a fedezet elégtelen, úgy felemelik a kamatlábat és bankadót vetnek ki.

A Reichstag pénteken kezd meg üléseit.

— A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, aug. 21.

A Reichstag külügyi bizottsága ma megvitatta a londoni konferencia eredményeit. A bizottság elnöke Müller (szoc.) köszönetét fejezte ki a miniszterelnöknek azért a nagy és becsületes munkáért, amit végeztek. A konferencia egyes fázisairól Marx, Strezeman és Luther beszéltek.

A Reichstag pénteken fogja megkezdeni üléseit, amelyen a miniszterek nyilatkozatait várják. A nagy politikai vita hétfőn kezdődik meg.

Berlin, aug. 21.

A birodalmi tanáshoz beterjesztették a londoni konferenciáról szóló törvénytervezetet. A tervezet értelmében a Reichstag hozzájárul a konferencia zárójegyzőkönyvéhez. Nyolcszáz millió aranymárka hitel megszerzéséhez, végül felhatalmazza a kormányt, hogy intézkedjék a birodalmi vasutttársaság tizenegy milliárdnyi kötelezvényéről.

Marx a megszállott területek közigazgatásának reformálását javasolta.

London, aug. 21.

A Daily Telegraph arról értesül, hogy Marx azt javasolta Herriotnak, hogy a megszállt területekről új ideiglenes közigazgatási szabályzatot készítsenek el, amely jobban respektálja a német felségjogokat és a lakosság jogait.

Késik az új tisztviselők kinevezése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 21.

Az új főispánok és egyéb közigazgatási tisztviselők kinevezéséről szóló ukáz már elkészült és csak a király aláírására vár.

A terv szerint Petrovity Nasztasz belügyminiszternek ma kellett volna az ukázt aláírás végett Topolára vinni, de utját haladéktalanul fontos más ügyek miatt el kellett halasztania.

A politika hírei.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 21.

Davidovity miniszterelnök topolai utjáról még nem tért vissza. Ellenzéki körökben azzal indokolták meg Davidovity utját, hogy a miniszterelnök a radikálok keddi gyűléséről ment jelentést tenni a királynak.

Az ellenzék köreiben sok szó esik róla, hogy Beogradba rövidesen egy az egész országból megszervezett monstre gyűlést hívjanak egybe, melyen ahogy a Novosti ma esti száma írja, százezer ember venne részt.

Jovanovity Ljuba házelnök hosszabb szabadságra utazik, amelyet valamelyik szerbiai fürdőben fog eltölteni.

Mussolini nem vesz részt a Népszövetség ülésein.

London, aug. 21.

A Daily Telegraph jelentése szerint Theunis és Mussolini nem vesznek részt a Népszövetség augusztus 30-ikán kezdődő ülészakán. Mac Donald augusztus 26-ikán utazik Genfbe, hogy a Népszövetség folyó ügyeiről tájékozódjék.

A francia-német és német-belga kereskedelmi egyezmények előtt.

Brüsszel, aug. 21.

A minisztertanács hivatalosan közölte, hogy egyhanguan jóváhagyták a londoni konferencia jegyzőkönyvét.

A kormány a belga-német kereskedelmi szerződés megkötéséről tárgyaló delegáció tagjait is kinevezte. A delegáció elnöke a berlini belga követ lesz.

Francia részről is felhivatalosan megerősítik, hogy a francia-német megbízottak októberben ülnek össze a kereskedelmi szerződés meg tárgyalásáért.

Családi jelenet, amelyet késsel fejeznek be.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 22.

Könnyen tragikussá válható család dráma végjelenete játszódott le tegnap este Noviitebejen.

Hosszabb ideje a faluban szolgál Jakonovity molnárnál egy Merse Ilka nevű fiatal muzsljai menyecske. A fiatal asszony nem rég vált el esőndben az urától, akivel sehogysem tudtak békésen megférni és így került Jakonovityékhoz munkába. A férj, Molnár Imre, azonban úgy látszik, nem tudott belenyugodni asszonya elvesztésébe és módot keresett rá, hogy a tőle elment asszonnyal újra beézelhessen.

Tegnap este elment Molnár Noviitebejre és ott lesbe állt a Bégaripariján lévő fűzesben. Úgy látszik már járhatott ott, mert csak így tudhatta, hogy a noviitebejiek esténként ide járnak a Bégará vizért. Egyszerre aztán csakugyan jött Molnár volt felesége is obrancával és két korszóval, hogy vizet vigyen haza.

A volt férj kérlelni kezdte a feleségét, hogy térjen vissza és felejtse el a köztük történeteket. Az asszony azonban hajthatatlannak mutatkozott és sehogysem akart hinni ura megtérésének. Molnár, mikor látta, hogy minden rábeszélése hasztalan, hirtelen kést rántott ki a zsebéből és az asszony felé döfött vele. Az asszony azonban gyantapörrel élt és számított erre az eshetőségre, hirtelen félreugrott, úgy hogy Molnár csak jelentéktelen sebet ejtett rajta. Az asszony kiáltására egy-két arra járó odafutott, de a menekülő Molnárt nem tudták elfogni. A esendőség megindította Molnár Imre után a nyomozást.

A Gibicz-banda bűnügye.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 22.

Jelentette a „Torontál”, hogy a rendőség a beeskereki vásár napján egy veszedelmes zsebtolvaj társaságot tartóztatott le, amelynek tagjai Gibicz János, Kozla Ferenc, Dramasig Milán és Birnberg Jakab.

A letartóztatottak bűnlajstromának megállapításakor kiderült, hogy mind a négyen többszörösen büntetett előéletűek és hogy már több város rendőrsége körözi őket kisebb-nagyobb vétségeikért. Tegnap érkezett meg Szubotica város rendőrségének átirata Beeskerek város rendőrségéhez, amelyben közli, hogy a Gibicz banda egyik tagja: Kozla Ferenc ellen Aradszki István szubotica marhakereskedő feljelentést tett, hogy tizenháromezr dinárt tartalmazó pénztárcáját ellopta és ezért a nyomozás kibővítése érdekében kéri Kozla Ferenc átküldését Szuboticaára.

A beeskereki rendőség megküldötte Szuboticaára Kozla Ferencnek erre az ügyre vonatkozó vallomását, de magát a lefogott betörőbandát már nem adhatta át a szubotica rendőrségnek, mert időközben átkísérték őket az ügyészség fogházába.

Népszavazás dönt Németországban a Dawes-terv fölött?

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, aug. 21.

Politikai körök nem tartják ki zártnak, hogy a Reichstagban a Dawes-tervvel kapcsolatos törvényjavaslatok nem nyerik el az alkotmánytól megkivánt kétharmad többséget.

Számolnak mindenfelé a Reichstag feloszlásával, amelyet Ebert elvileg megengedett.

Lehetséges az is, hogy a Dawes-terv elfogadását vagy elvetését népszavazásra bizzák.

HIREK

— augusztus 22.

Szenvedélyes dohánygyűjtő, A esendőség följelentést tett Janics Janó aradáci lakos ellen, aki az aradáci határban kétszáz tö dohányt lopott az egyik dohányföldről.

Eltűnt gyermek. A szrpskiiitebeji esendőség jelentette a központi főszolgabírói hivatalnak, hogy Szent István 12 éves fiu augusztus elsején eltávozott szülei lakásából és azóta nyoma veszett. Az eltűnt fiu körözését rendelte el a hatóság.

Mascagni

tudvalevőleg nagy sikert aratott most Wienben, a Hohe Warten szabad ég alatt rendezett Aida-előadásaival. Olyan szeretettel rendezte az öreg Verdi művét, mintha csak a saját operája lett volna. Kapott is ezért nemcsak nagy tiszteletét és külön elismerő levelet Clauzettól, az Aida kiadótulajdonos Riccardi-cégnak mostani vezetőjétől, de még a következő kitüntésekben is volt része:

Bárhová jött, mindenütt a Parasztszövetület intermezzójával fogadták. Még ágyában is autogrammért zaklatták. Kapott megzenésítésre huszonnégyezer dalműszöveget és negyven ezer operettlibrettót. Házassági ajánlatok, szerelmes levelek kosárszámba érkeztek. Meghívták egy tiszteletére rendezendő vacsorára. Zerkovitz ajánlkozott, hogy betétet ír Aidához. Hangversenykörútra, vendédirigálásra hívták, stb.

Egy Poilák nevű wieni műbarát pedig fölkerlte, hogy játsszék el nála badeni villájában valamit új operájából. A maestro hajlandó volt, de ezért tizezer lírát kért.

A maecenas erre kissé megijedt. — Mennyi az a mi pénzünkben? — dadogta zavartan.

Mascagni jól megnézte, azután így válaszolt: — Az ön pénzében? Kétmilliárd lengyel márka!

Országos vásár lesz Torákon szeptember hó 10-én.

A Szent István napi ünnep Budapestén. A Szent István napi ünnepet Budapestén a hagyományos fénynyel ülték meg. A várban a szent jobbot körmenetben hordták körül. A körmenetet Csernoch János hercegprímás fényes papi segédlettel vezette. A körmenetben a kormányzó, a kormány, a diplomaták vettek részt. Az egész város lobogócsiszban volt és az egész országban általános munkaszünetet tartottak.

Beiratkozások az állami polgári iskolába. Az áll. vegyes polgári iskolába való beiratások szeptember hó első napjaiban eszközöltetnek. A beiratásnál szükséges okmányok: utolsó f. osztálybizonyítvány, az ujonnan jelentkezőknél még a keresztlevele is felmutatandó. Pótvizsgák: Augusztus 30-ikán a IV. osztály és a rendes és magántanulók részére, míg a többi osztályok szeptember elseje és hatodika közt vizsgáznak. A kis érettségét augusztus 31. és szeptember 8-ika között tartják meg. Az iskolaév szeptember 11-én 8 órakor ünnepélyes Veni Sancte-val veszi kezdetét. — Az igazgatóság.

* Harry Piel nagy kalandor filmje két részben, péntek, szombat, vasárnap és hétfőn az International Biskopban.

Vasúti szerencsétlenség Portugáliában. Lissabonból jelentik, hogy Cascaesnél két vonat összeütközött. A katasztrófának hat halottja és számos sebesültje van.

— A Yildiz-kioszk — mulató. Konstantinápolyból jelentik: A török kormány a Yildiz-kioszok, a szultán volt lakóhelyét, az összes hozzátartozó kioszkokkal és kisebb épületekkel együtt 250.000 font sterlingért eladásra kínálta fel. Eddig már több ajánlat is érkezett be a török kormányhoz, többek között egy részvénytársaságé, amely mulatóvá akarja átalakítani a kioszk épületeit.

* Speciál tróképjavitó műhely: Hirsch Aladár — vigyázat! — a Dungszerki-sörgyár főbejáraival szemben. Telefon: 85.

* A Dunav biztosító társaság bánáti fiókja ezennel értesíti t. üzletfelet, hogy irodáját a „Hotel Srpska Kruna”-ból a hajóállomással szemben és a tüzoltó lakanyánál lévő „Hotel Srpski Kralj” épületébe folyó hó 15-én áthelyezte.

A franciák öntestükbe vágtak a Ruhr-megszállással.

— A „Torontál” tudósítójának távirata

London, aug. 21.

Snowden pénzügyminiszter nyilatkozott ma a Manchester Guardiannak a Dawes-tervről.

„Németország gazdasági szanálása — mondotta Snowden — a legjobb eszköz az angol kereskedelem megerősítésére. Nevetséges aggodalom, hogy egyik ország boldogulása a másikat akadályozhatja. Ha Németország talpra áll, fizethet jóvátételt, ellenkezőleg pedig nem.

A franciák és a belgák öntestükbe vágtak a Ruhr-megszállással és még növelik a hibát, ha azonnal nem ürítik ki teljesen a Dawes-terv életbeléptekor.”

A kereskedelmi és iparkamara reorganizációja.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 22.

A kereskedelmi minisztériumtól ma jött meg a rendelet, amely a kereskedelmi és iparkamara új alapszabályait jóváhagyta.

Az új alapszabályok a kamara munkaterületét meglehetősen kibővítik és lehetővé teszik, hogy szervesebben kapcsolódjék bele a gazdasági életbe. Ezt a célt szolgálja az a rendelkezés, hogy az egyes iparágak hatékonyabb és jobb megvédésére a kamara három szekcióra oszlik.

Az új alapszabály szerint a kamarai tagok számát is növelik. Eddig a kamarának harminckét tagja volt. A jövőben a kamarai tagok száma ötven lesz.

A kereskedelmi és iparkamara reorganizációját valószínűleg még ebben az évben végrehajtják.

Mi minden kell egy utlevélhez a legyszerűsített világban.

Beeskerek, aug. 21.

A háboru utáni demokratikus világréndek mind forradalmi eszmékkel indultak el. Mind az emberiség boldogítását tűzte ki céljául. Új, friss levegő áramlott be a bürokratizmus poshadt légkörébe. Hogy milyen egyszerű lett például a háboru utáni bürokratizmus a háboru előtti élethez viszonyítva, arra álljon itt jellemzőül az alábbi kis cikk.

A pozsonyi esch zsupánátus rendelettel utasítja a főszolgabírói hivatalokat, hogy minden amerikai utlevél kérelmezőtől csak ab az esetben fogadják el utlevélkérvényeket, ha a következő okmányok vannak mellékelve:

1. Illetőségi bizonyítvány.
2. Születési bizonyítvány.
3. Házassági bizonyítvány (házasoknál).
4. Erkölcsei bizonyítvány.
5. Tartózkodási bizonyítvány arról, hogy mióta tartózkodik a községben.
6. Orvosi bizonyítvány (állami orvostól).
7. Affidavit (amerikai beutazási engedély).
8. Katonai igazolvány 9. Nyilatkozat arról, hogy ki fogja közvetíteni a katonai levelezéseket.
10. Valutanyilatkozat.
11. Nyilatkozat arról, hogy a kivándorlásra nincs esábitva.
12. Akinek hajójegye van 6000 koronát, akinek nincs 10.000 koronát kell felmutatni a jegyzőnél, vagy a főszolgabírói hivatalnál, erről jegyzőkönyv csatolandó.
13. Vagyonki-mutatás 1922. évi 81-es számú törvény 2. §-a értelmében a körjegyző által.
14. Irni és olvasni tudást igazoló okmány a jegyző által.
15. Adóbizonylat.
16. Halotti bizonyítvány az özvegyeknél.
17. Itteni pontos címe a kérvényezőnek: név, község, utca, házszám és u. p.
18. Személyleírás a jegyző, vagy főszolgabírói hivataltól.
19. Pontos amerikai címe, ahová utazni fog.
20. Szülői beleegyezés a kiskorúaknál.
21. Árvaszéki engedély a kiskorúaknál.
22. Községi bizonyítvány arról, hogy a kísérője megbízható és 24 évesnél idősebb.

Ha az eddig beadott kérvényekhez ezek az iratok nincsenek mellékelve, a kérvényt a zsupánátus a jegyzői hivataloknak visszaküldi.

korszaka
lalsugá
tatja E
összes
oldalaka
természe
sugaraka
mily tá
minden
amerikai
sengett
megszé
londoni
csoport
lálmány

Egy iz
érkezett
egyéb n
de Grin
után sem
Most az
kezett ar
zönséges
természet
ja, ennek
nos gyűl
Grindell
fatlanok
dött róla
örültsé
sát bebiz
nak mut
kipróbála

A páris
mann ter
szövezi,
lálmány
mányos
mást és
pusztító
eddig két
mann fel
hewskéze
évbén ez
mechanik
tengrész
szerkezet
ról fel l
anyagok
esakugyan
sőbb ny
szélhámo
előtt egy
felrobban
kellő idő
nácót. G
sonló szel

Beográd
don 363-50
356-50, Pr
0113. Bud
rest 37-50.

Zürich, B
féi, Milán
1602 és Be
fia 380, B
London 23

Budapest
951. dinár
350-354. L
Milány 388
Frank 4145
szokol 2294

A halálsugár — család.

Egy angol tudós saját testén
hajlandó kísérleteztetni

London, aug. 21.

Grindell Matthews angol mérnök korszakalkotó találmánya, a „halálsugár“ hónapok óta foglalkoztatja Európa közvéleményét. Az összes európai és amerikai lapok oldalakat irtak arról, hogy az angol természettudósnak sikerült olyan sugarakat feltalálni, amelyek bármily távolságról megsemmisítenek minden szerves életet. Az angol és amerikai kormány valóságos versengett Grindell pokoli titkának megszerzéseért és az angol mérnök londoni, párisi és newyorki pénzcsoportokkal tárgyalt, akik a találmányt monopolizálni akarják.

Egy ízben Londonból már híre érkezett, hogy a „halálsugár“ nem egyéb nagystíliú szélhámoságnál, de Grindell találmányáról még ezután sem hallgatott el a világsajtó. Most azután autentikus híradás érkezett arról, hogy a találmány közönséges bluff. Woods, az amerikai természettudományi akadémia tagja, ennek a testületnek egyik nyilvános gyűlésén kijelentette, hogy Grindell „halálsugara“ teljesen ártatlanok. A professzor meggyőződött róla hogy a találmány vagy örültség, vagy csalás. Hogy állítását bebizonyítsa, Woods hajlandónak mutatkozott saját személyén kipróbálni a halálsugarak hatását.

A párisi Matinban Charles Nordmann természettudományi író leszögezi, hogy Grindell Matthews találmányáról egyetlen angol tudományos folyóirat sem vett tudomást és a tudomány a messziről pusztító sugarak létezését mindaddig kétségbevitte. Charles Nordmann felment egy Grindell Matthewséhoz hasonló esetet. Az 1913. évben egy Orliani nevű francia mechanikus ajánlott fel a francia tengerészeti minisztériumnak egy szerkezetet, amellyel szerinte távolról fel lehet robbantani robbanóanyagokat. A hivatalos kísérlet csakugyan sikerült is és csak később nyert megállapítást, hogy a szélhámos mechanikus a kísérlet előtt egy pokolgépet helyezett el a felrobbantandó puskaporba, mely a kellő időpontban előidézte a detonációt. Grindell találmánya is hasonló szélhámoság lehet.

TÖZSDE

Augusztus 21.

Beograd (Zárlat.) Páris 436. London 363-50. Newyork 80-75. Milánó 356-50. Prága 241-50. Genf 1519. Wien 0113. Budapest 010. Szófia 60. Bukarest 37-50.

Zürich. Berlin 127. Budapest 69 és fél. Milánó 2342. Newyork 533. Prága 1602 és fél. Wien 75. Varsó 103. Szófia 380. Bukarest 240. Beograd 655. London 2390. Páris 2870.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 945-951. dinár 925-946. Bukarest, lei 350-354. London, font 345-347000. Milánó 3382-3399. lira 3362-3394. Newyork, dollár 76970-77370. Páris, frank 4145-4175. Prága 2314-2328. szokol 2294-2325. Wien 10830-10890.

Tisztviselői orvosi állásokat rendszeresít a Munkásbiztosító Pénztár.

— A „Torontái“ tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 22.

A munkásbiztosító pénztár központi vezetősége tegnap hozott határozatában jóváhagyta a tisztviselő orvosok pragmatikáját és a szerződéses orvosok szabályzatát. A döntés alapján a beeskerei munkásbiztosító pénztár tisztviselői orvosi állásokat rendszeresít, melyeknek betöltéséről rövid időn belül gondoskodik. A jövőben tehát az eddigi orvosokon kívül tisztviselői szerepet is betöltő orvosok fognak a rendelésben szolgálatot teljesíteni. A beeskerei munkásbiztosító pénztár a jövőben nagy figyelmet kíván fordítani a gyermekvédelemre és gyermekhygiénára, ezért egy új gyermekorvosi állást kreált, melyet választás útján dr. Ivkovity Vlasztimir-ral töltött be. Ezzel egyidejűleg kötelezőleg előírta, hogy az anyák esecsemőiket minden héten bemutassák a gyermekorvosnak, aki alaposan megvizsgálja a kis pácienseket, rendszeresen megfigyeli fejlődésüket, szakszerű tanácsokat ad a szülőknek, utmutatókkal szolgál és szükség szerint gyógyszereket oszt ki. Ugyancsak ennek az orvosnak kötelességévé tették, hogy az állapotos asszonyokat a szülés előtt két hónappal megfigyelés alá vegye és szükséges utbaigazításokkal lássa el a pénztár szülésszónit.

Az utóbbi időben különösen a tüdőbetegségek száma szaporodott, úgy hogy ennek az osztálynak vezetésére fokozottabb figyelmet kellett fordítani. A pénztár tüdőbeteg specialistája a legmodernebb módszerekkel, többek között pneumatorax-

xal kezeli őket, úgy hogy a kívánatos hatás a legtöbb esetben örvendetesen hamar bekövetkezik. Az olyan betegeket, akik szanatóriumi kezelést sügékelnek, szanatóriumba utalják. Az előrehaladottabb betegségi stádiumban lévő betegeket Bresztovácra, Topolesira, Kaszindolra, a kezdő állapotban lévő pácienseket pedig Palicsra küldik gyógykezelésre. A folyó évben mintegy kétszáz beteget küldtek fürdőbe vagy légváltásra a tengerpartra. Igen sokan Ruszandafürdőt, a gyomorhajosok pedig Vrnjacskabanját vették a pénztár terhére igénybe.

Hogy azonban a pénztár teljesen meg tudjon felelni magas hivatásának és tagjainak gyógykezelését szélesebb alapon tudja végezni, feltétlenül szükség volna egy az eddiginél nagyobb és modernebb rendelésre. Ilyennek felállítása pedig csak akkor lehetséges, ha a munkásbiztosító pénztár saját otthonnal rendelkezik. A házvétel, illetve építés ügyében a pénztár vezetősége már huzamosabb idő óta tárgyal a megyével, eddig azonban ajánlatokra nem kapott érdemleges választ.

Még vagyunk róla győződve, hogy a megye vezetősége a sürgős szükség tudatában rövidesen meghozza a kívánatos határozatot és lehetővé teszi ezáltal, hogy a munkásbiztosító pénztár fokozottabb mértékben teljesíthesse kötelességét és új, modern alapra fektetett rendelésben folytathassa áldásos munkáját.

Sport**A magyar-német uszóverseny második napja.**

4×66 m. vegyes staféta: 1. Magyarország (Sipos, Bartha, Homonnai, Bárány) 3 perc 00-6 mp. 2. Németország (Rademacher, Dahlan, Benecke, Treisz) 3 p. 01-6 mp. Bárány két méter hátránnyal indul utolsónak, első hosszban behozza, két méterrel győz.

100 m. hölgyuszás: 1. Wagner (FTC) 1 p. 44-4 mp. 2. Komárány (MVE) 1 p. 49-2 mp.

50 m. másodosztályú uszás: 1. Elle (III. ker.) 31-6 mp.

Weismüller 100 méteres bemutató uszásának ideje 59 mp. A közönség lelkesen ünnepelte.

400 m.: 1. Wamic (Szeged) 5 p. 33-6 mp. 2. Szigrig (Eger) 5 p. 35 mp. 3. Hollósy (III. ker.) 5 p. 44 mp.

100 m. melluszás: 1. Bartha 1 p. 1 p. 16 mp. 2. Bicskei (Eger) 1 p. 21 mp.

100 m. melluszás: 1. Bartha 1 p. 23-2 mp. 2. Hegedüs 1 p. 24-2 mp.

4×100 m. staféta: 1. Magyarország (Turnovszki, Bicskei, Gáborffy, Bárány) 4 p. 18-6 mp. 2. Németország (Dahlen, Bergesz, Eichert, Rademacher) 4 p. 19 mp. — Bárány kevés hátránnyal indul, amit fokozatosan behoz és finishben biztosan

veri Rademachert. Ideje 1 p. 02-4 mp. Jobb a rekordnál.

3×66 m. meghívási másodosztályú verseny: 1. Hellus (Magdeburg) 2 p. 04 mp. 2. III. ker. 2 p. 05 mp.

Magyar-német vízipóló mérkőzés 3:2 (1:1). A németek az első percben megszerzik a vezetést, a magyarok rövidesen kiegyenlítik, sőt vezetéshez jutnak, mire a németek elhagyják a pályát, 10 pernyi alkudozás után visszatérnek és meglehetősen erős játékuk dacára sem tudnak győzni. Bíró: Rauch (Prága) kifogástalanul vezette a mérkőzést. Végeredményben az uszóversenyt a magyarok 4:1 arányban megnyerték. Weismüller és Krüger trénerük vezetésével vízikabart rendeztek, mely a közönségnek nagyon tetszett.

A verseny legnagyobb meglepetése a vidék előretörése.

A Zseljeznicsár pálya megnyitó ünnepségén lefolyó versenyek nagyon érdekeseznek ígérkeznek. A kombinált csapat igen erős játékot képvisel, úgy hogy a ZsAK-nak nem lesz alkalma megismételni a nagy gólarányu győzelmet. A két napi program legérdekesebb mérkőzése a két idegen csapat a ZsAK—Jugoszlávia lesz, mely mérkőzés biztos még több hívet fog szerezni a futballsportnak, mint eddig. A Zseljeznicsárok nem sajnáltak semmit, hogy Beeskerek közönsége minél szebb játékot lásson.

Hogyan készül egy ország közvéleménye?!

Ujabb titkos akták az orosz levéltárból. — Előhang az 1913-as esztendőből.

Beeskerek, aug. 23.

Most, hogy felhányják a titkos levéltárakat, a világháborút előkészítő nagy diplomácia számos trükkjére és „mestervágásaira“ sikerül vetni fényt. Ki okozta a világháborút? — ez a felelősségi téknak végtelen tengeri kigyója, unalmas és megtévesztő betűtenger, a melybe a politikai csinytevészekhez nem szokott olvasó igen könnyen alámerül. Mégis vannak dokumentumok, amelyek úgy hatnak az ember gondolkodására, mintegy hirtelen felgyült világosság, ilyen dokumentumot halászott ki a párisi Journal de Peupie egyik legutóbbi számában. A diplomáciai jelentést Izvolsky, Oroszország párisi nagykövete adta le Szaszanow orosz külügyminiszternek. A jelentés dátuma — jól jegyezzük meg — 1923 július 21-én kelt.

348-as szám. Szigorúan bizalmas.

Kedves Serge Dimitrievics! Megkaptam a hadügyminiszternek február 19-én kelt 623-as számú levelét és van szerencsém közölni e napon történt találkozásomat a volt kormányfővel, jelenleg köztársasági elnökkel. A hadügyminiszter expozéjának közzétevése után Poincaré urat, aki kissé habozott, meg tudtam győzni, hogy a kivételes nemzetközi helyzetnek és a politikai konstellációknak céljai megvalósítására most érkezett el a legkedvezőbb időpont.

E beszélgetés után azt a meggyőződést szereztem, hogy Poincaré ur a legteljesebb egyetértésben van velünk minden tekintetben és hogy végre elérkezettnek látja a pillanatot, hogy megvalósítsa a mi hagyományos politikánknak évszázados aspirációit és hogy visszaállítsa az európai egyensúlyt. Elszász-Lotharingia visszaszerzésével amelyet Franciaországtól elszakítottak.

Poincaré nem vesztette el szem elől azokat a nagy nehézségeket, a melyeket még át kell hidalnunk ez uton. A nagy nehézségeket különösképpen a radikálszozialisták oldalán látja, akik ellenzékiek, főképpen gazdasági ügyek miatt, minden háborúval szemben, amelynek eredete a Balkánról dotálódik. El pártnak igen nagy tábora van, vezére Painlevé és nagyszámú képviselő s ujság felett rendelkezik.

Ez utóbbiak között vannak a Le Radical, La Lanterne, Le Rappel,

Megérkeztek

fehér fleckalapjaim, ugyszintén selyem-, étamin-, éponzsruhák és ujdívatú jumperek.

Filovasalást és alakítást jutányos áron vállalok.

Aszlávi Julla, Velikibeckerek

1168 Nemanjina u. 7. szám, Tunner-ház

Action, Auore, Depeche de Toulouse és mások, amelyeknek ugyan nincs nagy olvasóközönségük, de mégis igen nagy a befolyásuk. Minden orgánumnak kitűnő vezetője van és mindegyik mögött egy esomó képviselő és szenátor áll, akik ellenvetés nélkül engedelmessékednek. Az újságvezérek kétségtelenül hatást gyakorolnak a közönségre, de másrészt ha sikerül, e befolyás érvényesül a lapvezérnek és környezetének szellemében.

Poincaré ur egyetért velem olyan irányban, hogy részünkre nagy anyagi áldozatra van szükség. Alig merem emlegetni az összeget: Hárommillió frank, amelyből 250 ezer frank csupán a Radikálnak, Perchot szenátor lapjának. Ha meggondoljuk, hogy mily kicsi ez az összeg a célhoz, amelyet meg akarunk valósítani és amelynek meg kell változtatni a világot, azt gondolom, hogy e tervet a minisztertanács elé terjeszthetjük és azt el fogják fogadni minden kikötés nélkül.

Tanácsolom, hogy ez összeget, mint megelőzőleg, havi részletekben adjuk ki a biztonság okából, hogy a lapok jóakarata minden pillanatban biztosítva legyen. Továbbá tanácsosnak tartom ezuttal nem Lenoit, de Laffont felhasználni, Laffontól alkalma volt Önnek meggyőződést szerezni Szentpéterváron, nekem úgy tetszik, hogy rendkívüli módon ügyes.

Kétségtelen befolyása van a Matinre, amelynek ő a lett pénzügyi igazgatója és a többi lapokra E kérdést közvetlenül vele tárgyalom meg, miután Poincaré urral állandó érintkezést tartok fenn, Rafalovics titkos tanácsosnak teljes kizárásával. Ez egy megbízható hivatalnok, munkás, elsőrendű pénzügyember, de nem politikus.

Miután kérem Excellenciádat stb. stb.

Izwolszky.

E dokumentum közlésével nem akarjuk azt mondani, hogy lám, Fanciaország és Oroszország idézték fel a világháború rémét. Bizonyos, hogy Németországban is volt titkos diplomácia és Németország és a Monarchia épp oly bűnösök, mint a többi államok. Mindenki bűnös. A közlemények csupán arra jók, hogy a nagyközönség is megismerhesse, miként, milyen rugók nyomása alatt alakul ki egy országnak közvéleménye.

Vajdasági Méhészeti Lapok. Minden hónapban gazdag tartalommal s a méhészekre rendkívül fontos ismeretterjesztő cikkekkkel jelenik meg a Vajdaság egyetlen méhészeti szaklapja. Minden méhészre fontos ez a szaklap s azért a legmelegebben ajánlhatjuk a méhészzel foglalkozók figyelmébe. A szép kiállítású folyóirat ára füzetenként 6 dinár s megrendelhető, valamint állandóan kapható az „Orient” főutcai üzletében.

Állandóan raktáron van és kívánságára házhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerb nyelven:	Francia nyelven:	Die Kunst	50-
Vreme 1-	Le Temps 4-	Wild und Hund 15-	
Politika 1-	Le Petit Parisien 4-	Deutsche Jägerzeitung 10-	
Zabavnik 2-	Le Matin 4-	Westermanns Monatshefte 50-	
Ilustrovani List 3-50	Le Journal 4-	Wiener Bilder 6-	
Obzor 1-50	Journal des Debats 4-	Das Interessante Blatt 6-	
Veselo Novine 1-	L'Humanité 4-		
Dom i Svijet 7-50	Le Sourir 12-		
Koprive 3-	Journal Amusant 10-		
Zagrebački Sportski List 3-	La Vie Parisienne 12-50		
Comoedia 4-	Illustration 25-		
Sport 4-	Paris Plaisir 20-		
		Olasz nyelven:	
		Corriere della Sera 4-	
		Il Piccolo 4-	
		Divatlapok:	
		Die Schöne Wienerin 12-	
		Record 12-	
		Toute la Mode 40-	
		Wäsche- und Handarbeitzeitung 10-	
		L'Elegante 25-	
		Die Dame 30-	
		Blatt der Hausfrau 8-	
		Wiener Mode 15-	
		Chiffon 25-	
		Grande Mode 45-	
		Juno 55-	
		Star 60-	
		Modenwelt 15-	
		La Vraie Mode 16-	
		La Coupe Exquise 50-	
		Praktische Berlinerin 12-	
		Paris Mode 30-	
		Paris Elegant 40-	
		Időszaki füzetek:	
		Nick Carter 5-	
		Buffalo Bill 5-	
		Indiánus történetek 4-	
		Ullstein: Die spanischen Bücher 10-	
		Ullstein: Romane 20-	
		Kronenbücher 16-	
Magyar nyelven:	Angol nyelven:		
Torontál 1-	Daily Mail 4-		
Bácsmezei Napló 1-50			
(V. 3-)			
Délbácska 1-50			
Világ 5-			
(V. 6-)			
Esti Kurir 4-			
(V. 5-)			
Pesti Tőzsde 10-			
Tőzsdei Hírlap 3-			
Aradi Közlöny 2-			
(V. 3-)			
Autó 18-			
Egyenlőség 8-			
A Szellem 15-			
Borszem Jankó 8-			
Színházi Élet 14-			
Tolnai Világlapja 12-			
Füzbuzs 6-			
Nemzeti Sport 3-			
Sporthírlap 4-			
Jugoszláv Sportélet 3-			
Caviár 6-			
Ma Este 15-			
En Ujságom 6-			
Magyar Lányok 8-			
Uj idők (kettős füzet) 20-			
Az Ojság 5-			
Pásztorhív 15-			

Árak dinárban értendők. (V. = vasárnapi szám.)

Ezeket kívül kívánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient”

hírlapterjesztő vállalat V. Beeskerek, Aleksandrova u. 5.

Hirdetéseket felvesszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1458

1855
A pénzügyben jártas gyorsmunkás irodában pénztárnoknőnek ajánkozik. Esetleg irodai munkát is vállal. Cím a kiadóban.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Teljes ellátást

kaphat
2—3 középiskolai tanuló.

Vatrogasna utca 8. szám.

Eladó egy ujonnan épített ház

3 szoba, csukott folyosó, mellékhelyiségek és száraz bejárattal, azonnali beköltözésre. A vételár lefizetése külön meggyezés tárgya képezi, a nagyobb tétel törlesztésére 8 hónapi halasztást kap a vevő 8% kamattal. 1651
Bővebbet Piking Jakab ügynöknél.

Egy teljesen új, alig használt körfűtő kályhával felszerelt

fürdőkad eladó!

Megtekinthető délelőtt 9—12 óráig Szokoloski kelj (Széchenyi-part) 9 szám, Poroszkay-viHa. 1603

Teljes ellátásra

elvállalok 2 izraelita iskolai növendéket, a közép- és főiskolák közelében. Megkeresések „Kellemes otthon” jelige alatt a Torontál kiadóhivatalába kéretnek. 1650

ELADÓ HÁZ

Velikibecskerekén, amelybe azonnal be lehet költözni. Vételár részletfizetésre és hosszabb időre is törleszthető. Ez alkalommal keressék vidékre egy ügyes, fiatal BORBÉLYSÉGÉDET azonnali belépésre, ahol rendszeres fizetése és teljes ellátása lesz. 1657
Bővebbet Piking Jakab ügynöknél.

Föld

tiszta, törmelékmentes; tapasztás és vályogvetésre igen alkalmas, 1658

ingyen

kapható FORKAI kereskedőnél, a béga-parti állomással szemben.

A gyárak központján, a város belterületétől nem messze, egy 3200 öles, gyárnak vagy gazdaságnak alkalmas

háztelek

jutányos áron eladó (Esetleg parcellákban is.) Érdeklődni: Krunska u. 19.

A Srpska Zadružna Banka D. D.

[Szerb Szövetkezeti Bank R.-I.]

Telefonsz. 43 és 47.

Velikibecskereki fiókja

Telefonsz. 43 és 47.

foglalkozik mindennemű bankügylettel, hitelt nyújt kereskedelmi és ipari vállalatok támogatására, magánosoknak ingatlanra (föld és ház) való betáblázás mellett.

Vesz és elad különféle valutákat és devizákat s hitelt nyújt ezen ügyletek lebonyolítására, kiállít csekkeket és hitelleveleket, továbbá átutalásokat eszközöl az összes bel- és külföldi piacokra. 272

Raktára (telefonsz. 209) állandóan fel van szerelve mindennemű faáruval, épület- és tüzelőfával, szénrel, kokszzsal stb.

Szénosztálya az összes bel- és külföldi szénnek eladásával foglalkozik.

Biztosító-osztálya (Jadransko osig. društvo „Adria”) a legjutányosabb feltételek mellett eszközöl élet-, tűz-, baleset-, betörés-, jég- és szállítmánybiztosításokat.